

РЕШЕНИЕ N 866 на МС

от 28 декември 2002 година

ЗА ПРИЕМАНЕ НА СТРАТЕГИЯ ЗА ЕЛЕКТРОННО ПРАВИТЕЛСТВО И ЗА СЪЗДАВАНЕ НА МЕЖДУВЕДОМСТВЕН СЪВЕТ ЗА КООРДИНИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕЛЕКТРОННО ПРАВИТЕЛСТВО

На основание чл. 13, ал. 3, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, приет с Постановление N 209 на Министерския съвет от 1999 г., и чл. 21, ал. 1 от Закона за администрацията

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Приема Стратегия за електронно правителство.
2. Възлага на министъра на държавната администрация оперативното управление на процеса на изграждане на електронно правителство.
3. Създава Междуведомствен съвет за координиране на дейностите по подобряване на административното обслужване и изграждане на електронно правителство, наричан по-нататък "съвета", в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛИ: министърът на държавната администрация
и министърът на финансите

ЧЛЕНОВЕ:

- заместник-министри или главни секретари на министерствата;
 - директорът на Координационния център по информационни, комуникационни и управленски технологии, създаден с Меморандума за разбирателство между Министерския съвет и Програмата на ООН за развитие от 6 февруари 2002 г.;
 - директорът на дирекция "Информационни технологии и комуникации" на Министерския съвет;
 - директорът на дирекция "Държавна администрация" на Министерския съвет.
4. Поименният състав на съвета се определя от съответните министри в срок 14 дни от влизането в сила на решението.
 5. За участие в заседанията на съвета се канят представители на заинтересувани неправителствени организации, които имат право на съвещателен глас.

6. Съветът има следните функции:

а) координира изпълнението на стратегическите актове, приети от Министерския съвет и свързани с подобряване на административното обслужване при предоставяне на административни услуги;

б) подготвя и внася за приемане от Министерския съвет Национална програма за изграждане на електронно правителство в Република България;

в) одобрява и предлага на Министерския съвет изменения и допълнения на Стратегията за електронно правителство;

г) приема правила за организацията на своята работа;

д) осъществява и други функции, възложени му от Министерския съвет във връзка с дейностите по подобряване на административното обслужване и изграждането на електронно правителство.

7. Организационно-техническото подпомагане на съвета се осъществява от дирекция “Информационни технологии и комуникации” на Министерския съвет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Симеон Сакскобурготски

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Севдалин Мавров

СТРАТЕГИЯ ЗА ЕЛЕКТРОННО ПРАВИТЕЛСТВО

1. Въведение

Този документ е стратегия за прилагане на информационните технологии в държавната администрация и за постигане на приоритетните цели, залегнали в съвременната концепция за електронно правителство.

Главната цел на приемането на стратегията е да се организира и да се подкрепи на най-високо държавно равнище реализацията на електронно правителство като дългосрочен процес.

Стратегията очертава същността на електронното правителство и неговото значение за цялото общество, стратегическите цели за реализиране на електронно правителство в България, както и бъдещата организация и управление на процесите, свързани с тези цели.

Документът е разработен като основен елемент от цялостната реформа на българската държавна администрация, включително на областните и общинските администрации. За осигуряване на приемственост – като се отчита комплексният характер на процеса на реформиране – при разработката са анализирани и ползвани вече приетите и влезли в сила основни стратегически документи на правителството. Използвани са и редица източници на информация за опита и най-добрите световни практики при създаването и реализирането на стратегии за електронно правителство (приложение N 1).

С оглед отчитането и оценката на специфичните за страната нормативни, технологични, организационни, ресурсни и други предпоставки за изграждане на електронно правителство, в процеса на разработването на документа е проведено обсъждане с широк кръг специалисти в областта на държавното управление и на информационните технологии.

Документът има дългосрочно значение на най-високо държавно и политическо равнище и ще служи за ръководно начало за конкретизация на различни по характер текущи и бъдещи проекти за изграждане на електронно правителство, като за тях са приложими утвърдените в документа цели, принципи и приоритети.

Предвижда се периодична актуализация на стратегията, така че тя да отразява стратегическото виждане за изграждане на електронно правителство спрямо текущата оценка на реалните условия в държавата.

В документа са представени:

- реалностите;
- визията и стратегическите цели;
- целите;
- общите принципи;
- организацията и управлението на процеса.

2. Реалности

Реалностите в страната са предпоставка за развитие на електронното правителство и за формиране на конкретните цели на стратегията. На държавно и политическо равнище прилагането на информационните технологии е приоритет, който доведе до редица решения и действия за подобряване на технологичната среда и обществената нагласа.

На базата на вече направени изследвания и проучвания за готовността на Република България да посрещне предизвикателствата и възможностите на новите информационни технологии са обобщени някои констатации и проблеми, представени в следните основни области:

Политическа воля и правни норми

Създадени и приети са редица стратегически документи, които са основата на дейността на държавната администрация във връзка с електронното правителство. Правно-нормативната база в страната в голяма степен е хармонизирана с тази на Европейския съюз и сравнително бързо може да се развие за целите на електронното правителство.

Осигурено е правното регулиране на достъпа до информация и защитата на правата на гражданите. Регламентирани са защитата на правата върху компютърни програми и бази данни и наказателни процедури срещу компютърни престъпления, но съществуващите нормативни актове не отговарят на всички ведомствени, национални и международни изисквания. Не са достатъчно разработени цялостната нормативна уредба и стандартите в областта на използването на информационните технологии за административно обслужване. Не е определена ясно отговорността за истинност и пълнота на информацията, съхранявана и предоставяна по електронен път.

Информационна, комуникационна и управленска среда

Направените значими бюджетни и от чуждестранни донори инвестиции за модернизиране на информационните технологии в държавната администрация доведоха до съществени подобрения на националната и ведомствената информационна и комуникационна инфраструктура.

В процес на изграждане е Националната АТМ¹ мрежа на държавната администрация. Изградена е интегрирана оптична комуникационна мрежа между министерствата и ведомствата на територията на София. Продължава разширяването на тази мрежа на територията на областните центрове на Република България.

В редица ведомства е налице добра организация и са привлечени добри специалисти за развитие на информационната структура и ефективно прилагане на съвременните информационни технологии.

Осигуреността с компютърната техника е приоритет в публичната администрация, но изостава степента на използването ѝ.

Липсва единна информационна среда в държавната администрация. Информационната среда във ведомствата е на различно технологично ниво. Решенията в областта на информационните технологии на отделните ведомства не са координирани и това води до несъвместимост на системите. Има несъгласуваност по отношение на използваните термини, номенклатури и класификатори.

Изградени са над 70 национални регистри и информационни системи, като част от тях са достъпни по електронен път, но основен недостатък на националните информационни ресурси е липсата на интегрираност между тях.

Съществуващата информационна среда не предоставя достатъчно средства за противодействие на корупционните практики в държавната администрация.

Функциите на административните структури са дефинирани, но те не съответстват на специфичните изисквания за електронно правителство. Съществуващата вертикална структура на управленския модел затруднява връзката на администрацията с гражданите и с бизнеса.

Възниква необходимост от създаване на единни стандарти и прилагане на съответните нормативни решения във всички административни структури, регулиращи административното обслужване.

Човешки ресурси

Прилагането на новите технологии изисква непрекъснато придобиване на нови знания. Образователното ниво на служителите в държавната администрация е сравнително високо, но подготовката за използване на информационните технологии на голяма част от тях не съответства на изискванията на електронното правителство.

¹ Asynchronous Transfer Mode – Режим на асинхронно предаване на данни

В държавното управление трудно се привличат и задържат висококвалифицирани специалисти в областта на информационните технологии и управление поради по-привлекателните условия на заплащане и по-ясните перспективи за кариера в частния сектор.

Критични фактори

На базата на изложените реалности се определят **критичните фактори** за успеха на електронното правителство:

- Наличие на политическа воля;
- Осигуряване на необходимия финансов ресурс;
- Осъзната необходимост на обществото от развитие на е-правителство;
- Образователна и квалификационна подготовка, практически умения на човешките ресурси за участие в е-правителство;
- Осигуряване ангажираност на висококвалифицирани специалисти по информационните технологии;
- Ефективна обратна връзка.

3. Визия и стратегически цели

Електронното правителство в България е елемент от прехода от индустриално към информационно общество и е средство за ускоряване процеса на евроинтеграция. То е процес на промяна, който позволява да се разширят възможностите на гражданите и бизнеса за участие в една нова, базирана на знанието икономика. За да се реализира целият потенциал на електронното правителство, е необходимо реформиране на администрацията, на управлението на бизнес процесите и на информацията. Изисква се промяна и в начина, по който служителите в държавната администрация мислят и действат, в отношението им към работата и в общуването с гражданите и с бизнеса.

Основната роля на електронното правителство е да отговори на нуждите на обществото от качествени и леснодостъпни административни услуги. Изграждането на електронното правителство се обуславя и от необходимостта да се намаляват корупционните практики. Услугите ще бъдат предоставяни по начин, място и време, удобни за гражданите и за бизнеса. Освен традиционните канали за комуникация ще се използват и всички нови среди и устройства, като обслужването ще се извършва на принципа "едно гише". Клиенти на услугите на електронното правителство са гражданите и бизнесът, както и държавната администрация. Услугите ще бъдат групирани в теми и събития от живота, описани с ежедневиия език на гражданите.

Визията за електронно правителство в България е:

Правителството на Република България ще осъществява модерно и ефикасно управление със средствата на съвременни информационни технологии, за да посреща реалните потребности на гражданите и на бизнеса по всяко време и на всяко място.

Правителството на Република България ще развива необходимата организационна, комуникационна и информационна среда за ефективно функциониране на държавната администрация в съответствие с принципите, нормите и най-добрите световни практики.

Изграждането на електронно правителство се обуславя от необходимостта:

- Да се съкращават разходите и да се повишава ефективността на държавното управление.

- Да се посрещат очакванията на гражданите и да се подобряват условията за взаимодействие с тях.

- Да се подобрява бизнес климатът.

Електронното правителство обхваща четири основни направления за комуникация и услуги:

- “Администрация – Граждани” – съвременни Интернет и интранет WEB базирани решения, съчетани с традиционните средства за осигуряване на широк достъп, които да водят до качествени промени в условията за комуникиране и предоставяне на услуги за гражданите.

- “Администрация – Бизнес” – съвременни решения, които оптимизират процесите и деловите отношения между администрацията и различните икономически субекти.

- “Администрация – Администрация” – развитие на информационните технологии в национален и междудържавен аспект с оглед на ефективно взаимодействие между различните административни структури.

- “Вътрешноведомствена ефективност и ефикасност” - организиране и оптимизиране на бизнес процесите, на отношенията “Администрация – Служители” и на комуникацията в отделните административни структури.

Правителството на Република България си поставя следните **стратегически цели** за електронно правителство:

Предоставяне по електронен път на качествени, икономически ефективни и леснодостъпни административни услуги на гражданите и на бизнеса.

Разширяване на технологичните възможности на гражданите и на бизнеса за участие в държавното управление.

Създаване на организационна, комуникационна и информационна среда за ефективно и прозрачно функциониране на държавната администрация в съответствие с принципите, нормите и най-добрите практики на Европейския съюз.

Осъществяването на тези стратегически цели ще допринесе за намаляване на разходите за поддържане на държавна администрация, за подобряване качеството на услугите, и за ограничаване на корупцията. Това са важни предпоставки за стабилно икономическо и обществено развитие.

Основни направления за постигане на стратегическите цели на електронното правителство са:

- Предоставяне на електронни услуги на базата на съществуващите информационни технологии и ресурси в институциите.
- Създаване на метаинформационна система, осигуряваща информационна среда за интегрирани административни услуги.
- Прилагане на Интернет базирани технологии за информиране, комуникация и услуги за гражданите и организациите.
- Развитие на техническата инфраструктура.

4. Цели

Във връзка с реализирането на визията и изпълнението на стратегическите цели, свързани с изграждането на електронното правителство, правителството на Република България конкретизира цели в следните основни направления:

Ориентация към гражданите и към бизнеса

- Осигуряване на условия за широк обществен достъп до информация по електронен път и за участие в демократичния процес.
- Осигуряване на прозрачност за дейността на държавната администрация и възможности за обратна връзка като предпоставки за обществен контрол върху изпълнителната власт.
- Подобряване качеството на общуване между гражданите, бизнеса и служителите чрез постоянен обмен на знания, повишаване нивото на компетентност, на технологичната и административната култура.
- Намаляване на времето, усилията и цената за намиране и достигане до лични и публични данни чрез справки от регистри и автоматизирани информационни системи на държавната администрация.

- Намаляване на времето, усилията и цената на административните услуги чрез електронен обмен на документи и друга информация между гражданите, бизнеса и администрацията.
- Намаляване на времето, усилията и цената за гражданите и бизнеса при предоставяне на интегрирани административни услуги по електронен път.

Организационно и технологично модернизиране на държавната администрация

- По-добро взаимодействие между институциите в администрацията.
- Осигуряване на надеждна комуникационна среда за функциониране на електронното правителство.
- Създаване и прилагане на надеждна система за идентификация и информационна сигурност.
- Изграждане на интегрирана информационно-управленска среда, предлагаща условия за бърз, ефективен и ефикасен достъп до услуги по електронен път и непозволяваща развитието на корупционни практики.
- Централизирано координиране на създаването, развитието и използването на националните информационни ресурси на държавната администрация, позволяващо моделиране, прогнозиране и използване на съвременни методи за подготовка на вземането на решения.
- Осигуряване на интегрирани електронни услуги за задоволяване потребностите на гражданите и бизнеса.
- Създаване на единна система от национални идентификатори.
- Въвеждане на необходимите стандарти в областта на информационните технологии.
- Изграждане и поддържане на системи за управление на качеството в държавната администрация.
- Анализ и усъвършенстване на нормативната уредба с оглед регламентиране на бизнес процесите в електронното правителство

Обучение и преквалификация на кадрите от държавната администрация

- Кадрово осигуряване на дейностите по изграждане и функциониране на електронното правителство.

- Създаване на нова организационна култура в държавната администрация, гарантираща ефективност и ефикасност на дейностите, осъществявани по електронен път.
- Повишаване на личните професионални, организационни и управленски умения на служителите в държавната администрация за работа с електронни средства и технологии.
- Създаване на условия за мотивираност на служителите в държавната администрация за ефективно участие в развитието на електронното правителство.
- Ефективно разпределение на компетентностите по технологичното развитие, по координирането и по управлението между административните структури, технологичните центрове и разработчиците.
- Утвърждаване на екипност на ведомствено и национално равнище за повишаване качеството на управление на бизнес процесите в електронното правителство.

5. Общи принципи

Успешното функциониране на електронното правителство е възможно само при съвместното участие на администрацията, неправителствените организации, гражданите и бизнеса във всички етапи на реализация – от дефинирането на визия и приоритети до определяне и управление на отделните проекти. Ще се прилагат общите принципи за добро управление, залегнали в Стратегията за модернизирание на администрацията, както и принципите, утвърдени в Декларацията на министрите на страните от ЕС и страните кандидатки (Брюксел, 29 ноември 2001 г.), конкретизирани според спецификата на националните условия и характера на проектите. Изпълнението на стратегията ще бъде съгласувано с работата по Националната стратегия за противодействие на корупцията.

Фокусиране върху гражданите и бизнеса

- **Равни възможности за достъп** - услугите ще са леснодостъпни за всички. Особено внимание ще бъде отделено на хората със специални нужди (възрастни, инвалиди) и в неравностойно положение. Ще бъде предоставена възможност за избор на удобни канали за достъп до информация и услуги.

- **Поддържане на система за стимулиране на гражданите и бизнеса** – за да използват възможностите, предоставяни им от електронното правителство.

- **Осигуряване на публичност и прозрачност на действията на администрацията.**

Пазарна ориентация

- **Познаване на потребителя** – изучаване и разбиране на потребителското поведение, идентифициране на търсените услуги, тяхното предоставяне и осигуряване на възможност за обратна връзка и въздействие.

- **Партньорство с бизнеса** – ползване опита на бизнеса в прилагането на новите информационни технологии за обслужване и комуникация с гражданите. За някои специализирани технологични функции на електронното правителство икономически по-изгодно е проектирането, внедряването и поддръжката, а в определени случаи - и финансирането, да се възлагат на частни компании, притежаващи необходимия потенциал.

- **Ефективност** – съпоставяне на целите с непосредствените резултати и очакваните въздействия чрез системен контрол и оценка, както и осъществяване на коригиращи действия.

- **Ефикасност** – поддържане на добро съотношение между използваните ресурси и постигнатите резултати чрез стимулиране на лоялна конкуренция между компании, технологии и идеи.

- **Технологична независимост** – достигане на максимално високо ниво на независимост на електронното правителство от конкретни платформи, технологии, софтуер и компании.

- **Критерии за изпълнение** – да се ползва система от измерими ключови индикатори за установяване на резултатите от внедряването на отделните проекти.

- **Детайлизация и поетапно развитие** на очертавания от визията и стратегическите цели модел на електронно правителство, като във времето се набелязват обозрими и изпълними проекти с ясен за обществото ефект.

Идентификация и сигурност

- **Идентификация на данните** – определяне на собствеността върху данните, отговорността за тяхната достоверност, пълнота и актуалност, както и правилата за обмен на данните.

- **Сигурност и защита на данните** – осигуряване на максимална защита на обработваните и съхраняваните данни.

- **Единен подход** – всеки проект да отчита общия замисъл на стратегията и да се реализира като част от единна система; да се осигурява приемственост и изключване на дублирането на задачи в различните проекти.

- **Еднократно въвеждане и многократно използване на данни** – еднократно въвеждане на данни от оторизирания орган и многократното им използване съобразно законовите основания и съответните права на достъп.

6. Организация и управление

Електронното правителство предоставя нов начин за извършване на дейностите в публичния сектор като цяло и на държавната администрация в частност. То ще осигури ефективно управление на промяната във всички аспекти на администрацията – нормативни, организационни, управленски, технологични, културни и други – насочени към постигане на дефинираните в стратегията цели.

Стратегията за електронно правителство е по същество стратегия за управление на прехода от традиционен административен модел към предоставяне на интегрирани административни услуги на гражданите и бизнеса и към рационално управление със средствата на информационните технологии.

Стратегията за изграждане на електронно правителство след първоначалното ѝ приемане от Министерския съвет подлежи на развитие. Всеки проект за промяна се подлага на широко обществено обсъждане, като новата версия следва да стане достояние на заинтересуваните ведомства и организационни структури на държавната администрация, бизнеса и неправителствените организации.

Електронното правителство има общодържавен характер - управлението на процеса на реализирането му предполага взаимодействие на законодателната, съдебната и изпълнителната власт в тясно сътрудничество с гражданите и бизнеса.

Решаващ фактор за успешното реализиране на стратегията за електронно правителство в България е волята на политиците и на ръководителите в администрацията за прилагане на нов начин на административно управление.

Ключови фактори за ефективно управление при реализиране на стратегията за електронно правителство са:

- **Осигуряване активното участие на гражданите и бизнеса.** Участието на гражданите и бизнеса в управлението на процеса по неговото изграждане е надежден инструмент за обратна връзка и превантивно решаване на потенциални конфликти.

- **Политическа и държавна поддръжка на най-високо ниво.** Ангажираност и отговорност на висшите ръководители в изпълнителната власт на всички етапи на процеса – от формулирането на визията до реализирането на конкретните проекти. Високоставените ръководители от изпълнителната власт участват в управленските органи в целия процес по реализацията на електронното правителство и носят отговорност за взетите решения.

- **Екипност и проектен принцип на оперативно управление.** Оперативното управление се осъществява на проектен принцип от мултидисциплинарни екипи. Изпълнението на задачите по реализацията на електронното правителство изисква ангажирането на експерти в областта на информационните, комуникационните и управленските технологии, които отлично познават процесите в държавната администрация.

- **Непрекъснатата координация и обратна връзка на всички етапи на реализация.** Ефектите от електронното правителство се проявяват в дългосрочен период, а реализирането му изисква големи ресурси - човешки и финансови. Използването на ефективни инструменти за текуща оценка и въздействие намалява риска от загуби на време и средства.

- **Силна методическа поддръжка.** Методическата поддръжка има за цел да гарантира съвместимост на различните информационни и комуникационни системи, прозрачност и ефективност на управлението и икономичност при изразходване на финансовите ресурси. На стратегическо ниво тя се осъществява от методически работни групи, а на оперативно ниво - от специализирани методически екипи към различните ведомства.

- **Анализ на риска и въздействие върху рисковите фактори.**
- **Планиране и осъществяване на управление на промяната.**
- **Осигуряване прозрачност на работата на публичните администрации.**

Структури и функции

Министерският съвет:

- Приема **Стратегия за електронно правителство и Национална програма за изграждане на електронно правителство в Република България** и осигурява необходимите финансови ресурси.

- Осигурява публичност на взетите решения във връзка с електронното правителство.

Междуведомствен съвет

Към Министерския съвет се създава **Междуведомствен съвет**, включващ представители на министерствата, на Администрацията на Министерския съвет и др. За участие в заседанията на Междуведомствения съвет се канят представители на заинтересувани неправителствени организации. Междуведомственият съвет внася за одобряване от Министерския съвет Националната програма и организационна структура за изграждане на електронно правителство и начините за нейното финансиране, приема периодично (на 6 месеца) предложенията за актуализация на стратегията и програмата и контролира тяхното изпълнение. Междуведомственият съвет се ръководи от **министъра на държавната администрация** и от **министъра на финансите**.

Министърът на държавната администрация

Оперативното управление на процеса по изграждане на електронното правителство се осъществява от министъра на държавната администрация.

Министърът на държавната администрация в сътрудничество с държавната администрация, бизнеса, неправителствените организации и донорите:

- Координира финансирането на задачите от донорски източници.

- Съдейства за подготовката на частния сектор за изпълнение на проекти, свързани с електронното правителство.

- Във връзка с изпълнението на стратегията и на Националната програма за изграждане на електронно правителство в България организира, наблюдава и анализира обратната връзка от гражданите, бизнеса и донорите, като осигурява прозрачност и отчетност.

- Анализира усвояването на инвестициите, свързани с електронното правителство, в публичния сектор и тяхната възвръщаемост.

- Разработва и адаптира методологически материали. Оказва методическа помощ на администрациите при изпълнение на проектите и задачите, заложи в Националната програма.

Министърът на държавната администрация се подпомага от съответните звена на държавната администрация, Координационния център по информационни, комуникационни и управленски технологии и различни други донорски програми.

Програмна организация

За организация и управление на дейността по изграждане на електронно правителство се изготвя **Национална програма за изграждане на електронно правителство в Република България**, като министърът на държавната администрация назначава ръководителя на националната програма по предложение на Междуведомствения съвет.

По предложения, одобрени от Междуведомствения съвет, Министерският съвет определя проекти с общонационално значение. За оперативното управление на тези проекти се формират **национални проектни екипи**, включващи експерти от различни държавни администрации, външни експерти и представители на финансиращите организации. На тези проекти се предоставя специализирана институционална подкрепа от администрациите. Резултатите от тези проекти се контролират от Министерския съвет.

За оперативното управление на ведомствените проекти се формират **ведомствени проектни екипи**.

В отделните администрации се формират **методологически екипи** за подпомагане реализацията на съответните услуги на електронното правителство. Те осъществяват следните дейности, свързани с електронното правителство:

- Изготвят концепции, стратегии и планове за развитие на ведомствените информационни системи и за развитие на човешките ресурси в съответствие със стратегията за електронно правителство, плана за нейното изпълнение и други документи.

- Текущо анализират и поддържат информация за ведомствените информационни системи и организацията на бизнес процесите за постигане целите на електронното правителство.

- Подпомагат проектите за електронно правителство.

Във връзка с изпълнението на стратегията ще бъдат разработени методологии и документи, описани в приложение N 2.

Основни критерии за избор на приоритетни проекти

Значимост за икономическото и общественото развитие на страната. Предвижда се приоритетно въвеждане на услуги, които пестят време и средства на гражданите и бизнеса и по този начин елиминират административните бариери и ускоряват развитието на икономиката и обществото.

Икономическа ефективност. Приоритетно ще се изпълняват проекти с висока възвръщаемост на вложените средства, получена в резултат на намалени разходи за предоставяне на услугите и/или повишаване събираемостта на приходите. Всички проекти ще бъдат оценявани за икономическата им рентабилност спрямо направените инвестиции и необходимите оперативни разходи за поддържане на системите през техния експлоатационен срок.

Значимо търсене на интегрирани административни услуги. При дефиниране на проекти ще се прави оценка на целевата група потенциални клиенти за съответната услуга, като се отчита реалното състояние на готовността за използване. Приоритет ще имат проекти, задоволяващи нуждите на максимален брой потенциални потребители. В първоначалния етап приоритет имат проекти, които не изискват специални условия за ползване на данни и получаване на услуги.

Съответствие с приоритетите в ЕС. Във връзка с хармонизиране на административните практики в България с тези в ЕС приоритетно ще бъдат автоматизирани услугите, които са избрани като индикатори за оценка на електронното правителство в плана за действие eЕвропа - приложение N 3.

Антикорупционен ефект. Приоритетно ще се изпълняват проекти, повишаващи прозрачността в работата на държавната администрация и водещи до намаляване на корупционните рискове.

Във връзка с необходимостта от разработване на план за изпълнение на стратегията се дефинират някои неотложни мерки в две направления:

А. Задачи, при които може да се получи бърз резултат:

- Реинженеринг на правителствения портал “Официална страница на българските държавни институции”.
- Анализ на технологичното осигуряване и технологичната подготовка на персонала за дейността на държавната администрация.
- Разработване и изпълнение на програма за оценка и квалификация на кадрите.

- Идентифициране и приоритетизиране на административни услуги, които ще се предоставят по електронен път чрез правителствения портал.

- Подаване на декларации към Националния осигурителен институт по електронен път.

- Подаване на данъчни декларации по електронен път.
- Подаване на митнически декларации по електронен път.
- Издаване на удостоверение за актуално състояние на фирми.
- Издаване на удостоверение за тежест върху имот.
- Издаване на справки за дела и фирмени регистрации.
- Издаване на справки от службата по вписванията (имотен регистър).
- Издаване на свидетелства за съдимост.
- РКІ инфраструктура в държавната администрация.

В. Неотложни проекти, които имат основополагащо значение за бъдещото развитие:

- Проектиране и изграждане на интегрирана система за предоставяне на административни услуги, като се ползват ведомствени, междуведомствени и национални информационни системи.

- Осигуряване на поддръжката и развитието на информационна инфраструктура, обслужваща държавната администрация и Националната АТМ мрежа на държавната администрация.

- Изграждане на система от общодостъпни места за комплексно обслужване на граждани със или без помощта на оператор.

- Създаване на системи за местно електронно управление.
- Създаване на Единна информационна система за противодействие на престъпността.
- Реинженеринг на бизнес процеси на административните услуги.
- Изграждане на система за електронни държавни поръчки.
- Развитие на Информационна система за финансово управление на бюджетните организации.

- Създаване на информационна система за обслужване на граничните контролно-пропускателни пунктове.

Неотложните задачи и проекти не изчерпват пълния списък от мерки, които да доведат до постигането на заложените в стратегията цели. Те само осигуряват непрекъснатост на развитието на електронното правителство в България до приемането на план за изпълнение на стратегията.

Методология и стандарти

Процесът по изграждане на електронно правителство се управлява и организира на основата на приетите методологически изисквания и стандарти в съответствие с най-добрите световни практики. За целта на национално равнище се организира, разработва и поддържа методологическа база, включваща ръководства, инструкции, стандарти, включително стандарти за обмен на информация и други документи.

Всички ангажирани управленски и изпълнителски екипи по проектите на електронното правителство съгласуват дейността си и прилагат единен подход при:

- дефиниране на проекти;
- управление на проекти;
- протичане на работния процес;
- избор и прилагане на технологични стандарти и решения.

Финансиране за изпълнение на стратегията

Изпълнението на стратегията се осигурява с тригодишни бюджетни планове, приемани на правителствено равнище. Финансовите средства се осигуряват от:

- държавния бюджет;
- частния сектор на базата на партньорство с публичния сектор;
- донорски програми.

Ежегодно се анализират необходимите за изпълнението на стратегията финансови средства и се актуализира бюджетът.

За планиране, анализ, оптимизация и контрол на изразходването на ресурсите се разработва методологическа и нормативна уредба за управление на процесите в съответствие със световните практики. За целта ще се разработи и използва специализирана управленска информационна система.

**Използвани стратегии, методологии и други материали
при разработване на стратегията**

1. Концепция за подобряване на административното обслужване в контекста на принципа “едно гише”, 2002 г.
2. Стратегия за модернизирание на държавната администрация, 2002 г.
3. Стратегия за обучение на служителите в администрацията, 2002 г.
4. Управленска програма на правителството, 2001 г.
5. Национална програма за интегрирано административно обслужване, 2001 г.
6. Национална стратегия за противодействие на корупцията, 2001 г.
7. Национална програма за развитие на информационното общество в Република България, 1999 г., актуализирана 2001 г.
8. Стратегия за развитие на високотехнологичните дейности и високотехнологичните паркове, 2000 г.
9. Стратегия за развитие на информационното общество в Република България, 1999 г.
10. Програма за прилагане на съвременни информационни технологии в администрацията, 1999 г.
11. “Bulgaria: ICT Infrastructure and E-readiness Assessment”, ARC Fund, 2002.
12. “Information Society Statistics. Data for Candidate Countries”. Richard Deiss, Statistics in focus, 07.2001.
13. “Анализ на технологичното развитие на България“, 2001 г. Министерство на икономиката, ЦИР, GTZ.
14. New Zealand’s e-government strategy, 2001.
15. USA e-government strategy, 2002.
16. eEurope 2005: An information society for all, An Action Plan to be presented in view of the Sevilla European Council, 2002.

Документи, които ще се разработят за прилагане на стратегията

- Национална програма за изграждане на електронно правителство в Република България.
- Задание за разработване на Управленска информационна система (УИС) за управление на процеса по създаване на електронно правителство.
- Методология за управление на проекти (национални, междуведомствени, ведомствени).
- Методология за управление на договори за доставка и услуги.
- Политика за информационна сигурност.
- Правила и процедури за междуведомствен информационен обмен.
- Архитектури и изисквания за информационните системи в държавната администрация.

Индикативни административни услуги

Като индикатори за оценка на развитието на електронното правителство Европейската комисия прие следния списък от on-line изпълнявани основни административни услуги – 12 за граждани и 8 за бизнеса:

Административни услуги за граждани:

1. Подоходни данъци: декларации, уведомяване.
2. Услуги по търсене на работа при бюрата на труда.
3. Социални осигуровки, помощи за безработни, добавки за деца, медицински разходи, стипендии.
4. Лични документи (паспорти, свидетелства за управление на МПС).
5. Регистрации на МПС (нови, използвани, внесени МПС).
6. Подаване на документи за строителни разрешения.
7. Декларации към полицията (напр. при кражба).
8. Публични библиотеки (каталози, машини за търсене).
9. Свидетелства (за раждане, брачни и др.).
10. Дипломи за средно и висше образование.
11. Смяна на адресна регистрация.
12. Услуги, свързани със здравеопазването (интерактивни съвети относно наличността на определен тип услуги в различните болници; запазване на час за преглед).

Административни услуги за бизнеса:

1. Социални осигуровки за заетите.
2. Корпоративни данъци: декларации, уведомяване.
3. Данък върху добавената стойност: декларации, уведомяване.
4. Регистрация на нова фирма.
5. Изпращане на данни до Националния статистически институт.
6. Митнически декларации.
7. Разрешения, свързани с екологични изисквания (включително

докладване).

8. Обществени поръчки.

Прогресът в предоставянето на тези услуги ще се оценява в следните 4 степени:

1. Предоставяне на on-line информация за услугата.
2. Еднопосочно взаимодействие.
3. Двупосочно взаимодействие.
4. Цялостно обслужван on-line, включително доставка и разплащане.